Rok V. Nr. 284. Sosnowiec, sobota 1 i niedziela 2 listopada 1930 roku. Cena numeru 10 groszy.

CENY OGŁOSZEŃ za wiersz milimetrowy przed 1 złoty, w tekście 50 gr., za tekstem 40 gr. Ogłoszenia tabelaryczne 50 proc. a świąteczne 25 proc. drożej. Drobne ogłoszenia po 10 groszy. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Najmniej 1 zł.
Konto czekowe PKO Warszawa 65.670.

EXPRES ZAGŁĘBIA

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.
Redaktor naczelny i odpowiedzialny: WIKTOR MONSIORSKI.

Prenumerata wynosi miesięcznie zł. 2.00
Adres administracji: Piłsudskiego Nr. 8 telefon 4-97, telefon redakcji 5-92, telefon redakcji nocnej i drukarni 4-94.
Konto czekowe PKO. Warszawa 65 670.

ODDZIAŁY: RADOM, Żeromskiego 73, tel. 23; KIELCE, Kilińskiego 10, tel. 507; BĘDZIN, Małachowskiego 24, tel. 5-98; DĄBROWA, 3-go Maja 14, tel. 2-77; ZAWIERCIE, ul. Paderewskiego 7; CZELADŹ, Rynek Nr. 8; GRODZIEC, ulica Kościuszki.

W niedzielę, dnia 2 go listopada r. b. w bolesną rocznicę śmierci nieodżałowanej córki i siostry naszej

Mieczysławy Szpiglówny

odprawione zostanie o godzinie 12-ej w południe na cmentarzu żydowskim w Sosnowcu nabożeństwo żałobne, na które zapraszają krewnych i życzliwych

Rodzice, brat i bratowa.

OD WYDAWNICTWA.

Następny numer naszego pisma ukaże się w poniedziałek dnia 3 listopada b. r.

Zródło ukraińskiej akcji sabotażowej

znajdowało się w sejmowym klubie ukraińskim.

Rewizje we Lwowie, Warszawie i na terenie sejmu.

PO ARESZTOWANIU LEWICKIEGO.

LWÓW, 31. 10. (wł.) We Lwowie aresztowano prezesa Undo b. posła Dymitra Lewickiego. W związku z tem przystąpiono do likwidacji wywrotowej organizacji ukraińskiej we Lwowie. Przeprowadzono rewizję w Undzie, która dała cały szereg sensacyjnych wyników.

Okazało się, że Undo własnemi funduszami popierała akcję sabotażową ukraińskiej organizacji wojskowej. Po zbadaniu ksiąg buchalteryjnych ustalono, że znaczne sumy pieniędzy były wysyłane do Berlina na ręce płk. Jarny, zastępcy komendanta U. O. W., głośnego płk. Konowalca. Szczegóły śledztwa trzymane są w tajemnicy. Wśród ludności ukraińskiej we Lwowie panuje wielka konsternacja.

REWIZJE W WARSZAWIE.

WARSZAWA, 31. 10 (wł.) Na terenie Warszawy przystąpiono również do likwidacji ukraińskiej organizacji wojskowej.

Wczoraj w nocy przeprowadzono rewizję u sekretarza ukraińskiego klubu sejmowego w Warszawie, Kosomockiego, w hotelu sejmowym, gdzie Kosomocki mieszka.

W czasie rewizji znaleziono wiele obciążającego materjału, wobec czego Kosomockiego aresztowano.

REWIZJA W UKRAIŃSKIM KLUBIE SEJMOWYM.

WARSZAWA, 31. 10. (wł.) Dziś zrana zwrócił się sędzia śledczy do marszałka sejmu z prośbą o pozwolenie na przeprowadzenie rewizji w lokalu klubu ukraińskiego, mieszczącego się w gmachu sejmowym.

Przez całą noc gmach sejmowy był strzeżony przez policję, by z niego nie można było wynieść ksiąg ukraińskiej organizacji wojskowej.

Gdy marszałek sejmu wydał pozwolenie na rewizję, wkroczyła policja i przeprowadzona została ścisła rewizja, która trwała do godzin popołudniowych. Wyniki jej są ogromnie sensacyjne.

PRZED ROZWIĄZANIEM UNDO.

WARSZAWA, 31. 10. (wł.) W związku z likwidacją ukraińskiej organizacji wojskowej, dowiadujemy się z kół miarodajnych, że Undo ma być rozwiązane.

ODCZYT P. DEVEYA.

POZNAŃ, 31. 10. (wł.) Dnia 1 listopada wygłosi p. Devey odczyt w Poznaniu o gospodarczem położeniu Polski.

ROKOWANIA WĘGLOWE POLSKO - NIEMIECKIE.

WARSZAWA, 31. 10 (wł.) W obecnej chwili toczą się rokowania pomiędzy przemysłowcami węglowymi polskimi i niemieckimi o podział rynku zbytu w krajach środkowo - europejskich, Austrji, Węgrzech i Włoszech. Rokowania są na pomyślnej drodze.

Rewelacyjne opowiadanie niemieckiego dezertera

Osławiona „Czarna Reichswehra“ istnieje.

Niezwykle sensacyjny fakt ucieczki na stronę polską zdarzył się w rejonie pogranicznym koło miasteczka Ujście.

Oto „zieloną granicę“ przekroczył

w pełnem umundurowaniu

żołnierz III baonu, 4 pułku piechoty Reichswehry.

— Co pana skłoniło do przejścia na stronę polską? — spytano dezertera.

— Straszliwe stosunki, jakie panują obecnie w Reichswehrze. **Oficerowie i podoficerowie znęcają się okrutnie nad żołnierzami.** Pod tym względem nic się w armji niemieckiej nie zmieniło od czasów przedwojennych.

Dyscyplinę wpaja się w żołnierzy przy pomocy pięści i kija. Uderzenie pięścią między oczy, tak, że człowiek pada zemdlony, należy do zjawisk codziennych. Bicie po twarzy, kopanie nogami, obutemi w podkute trzewiki, najstraszliwsze wymysły — spotykają człowieka na każdym kroku.

Poszanowanie godności ludzkiej, to pojęcie, które w Reichswerze nie istnieje“.

Ponadto uciekinier **podał rewelacyjne wiadomości o istnieniu „czarnej“ Reichswehry.**

Jest więc „czarna“ Reichswehra, mimo, że w swoim czasie minister Reichswehry oficjalnie zaprzeczył jej istnieniu!...

Pamiętne są skrytobójcze morderstwa polityczne, dokonywane kiedyś gromadnie przez osławioną zuje obecnie, oficjalne kiedyś zaprzeczenie było tylko czczym frazesem. „Czarna Reichswehra“ istnieje, oparta na tych samych zasadach, co i w roku 1923, kiedy to miała być „czarną Reichswehrę“. Jak się okazuje obecnie, oficjalne kiedyś zaprzeczenie było tylko czczym frazesem, rzekomo rozwiązana. Jednym np. z organów „czarnej“ Reichswehry w Pile jest niejaki major Messerschmidt, posiadający swe biura w byłych budynkach koszarowych.

31 MILJONÓW NA ROZBUDOWĘ GDYNI.

Nowe gmachu publiczne.

GDYNIA, 31. 10. Magistrat miasta Gdyni zaprojektował na przeciąg najbliższych trzech lat dalszą rozbudowę miasta kosztem 31 miljonów złotych.

Program ten przewiduje budowę trzech szkół powszechnych za 3 miljony, gimnazjum za miljon sto tysięcy, szpital za miljon sto tysięcy, szpitala za miljon, ratusza za 4 miljony, hal targowych za dwa i pół miljona złotych, rzeźni miejskiej za półtora miljona.

Pozatem przedsięwzięta zostanie budowa ochronek, domu starców, dróg, kanalizacji wodnej itd.

SKARGA OBROŃCÓW KWAPIŃSKIEGO ROZPATRZONA BĘDZIE W PONIEDZIAŁEK.

WARSZAWA, 31. 10. (wł.) Skarga incydentalna obrońców b. posła Kwapińskiego znajdzie się na posiedzeniu sądu apelacyjnego w poniedziałek. Jak się okazuje akty sprawy nie nadeszły jeszcze z Sosnowca.

MAROKAŃCZYCY ZAARESZTOWALI SAMOLOT I ZAŁOGĘ FRANCUSKĄ.

PARYŻ, 31. 10. Francuski samolot cywilny, kursujący na linji Casablanca — Bakar, musiał wskutek defektu w motorze dokonać przymusowego lądowania w południowem Maroku w okręgu objętym powstaniem.

Powstańcy uwięzili załogę samolotu, za wyjątkiem pilota i mechanika, którzy zostali wysłani po okup.

W razie, gdyby żądana suma nie została wpłacona w ciągu trzech dni, powstańcy marokańscy zapowiadają spalenie samolotu i uprowadzenie załogi w góry.

Nowa katastrofa trzęsienia ziemi we Włoszech.

RZYM, 31.10. Włochy środkowe nawiedzone zostały gwałtownem trzęsieniem ziemi. Szczególnie silnie ucierpiały miejscowości Senigallia i Ankona. Dotychczas wydobyto z pod gruzów 25 zabitych i 90 rannych.

Ośrodek trzęsienia ziemi znajdował się na Adrjatyku obok Senigallia. W miejscowości tej zostało 20 osób zabitych, wiele budynków runęło. W Ankonie zawaliła się fasada gmachu rządowego przy Piazza Roma i część wieży kościoła św. Sakramentu.

Kilkanaście budynków leży w gruzach.

Fala wstrząsów podziemnych objęła również prowincję Pesaro i Macerata. W Ankonie padło ofiarą trzęsienia 2 zabitych i 50 rannych, w Fornetto dwu zabitych.

W dalszych trzynastu miejscowościach prowincji Ankony wyrządziła katastrofa olbrzymie szkody materjalne.

W całym szeregu miejscowości prowincji Pesaro są ranni. W prowincji Macerata zanotowano tylko szkody materjalne.

Wstrząsy podziemne odczuto również w Padwie, gdzie ludność w panice wyległa na ulice. Na szczęście obeszło się bez ofiar i szkód materjalnych. Lekkie trzęsienie nawiedziło również Neapol i Trydent.

Tam jednak nie wywołało ono paniki ani też nie wyrządziło żadnych szkód.

W najbardziej dotkniętej katastrofą prowincji Ankonie wiele linij telefonicznych i telegraficznych jest zerwanych. Na linji Senigallia i Montemarciano obniżył się tor kolejowy.

W akcji ratunkowej bierze udział wojsko i milicja.

Awantury endeckich korporantów

w Warszawie.

WARSZAWA, 31. 10. (wł.) Wezoraj w Resursie Obywatelskiej aresztowany został prezes bratniej pomocy uniwersytetu warszawskiego, Jerzy Kurcjusz, działacz endecki. Aresztowanie nastąpiło za wygłoszenie przemówienia antyrządowego na wiecu akademickim, urządzonym przez młodzież endecką. Kurcjusza przetrzymano w więzieniu do dziś popołudniu.

W godzinach popołudniowych wypuszczono Kurcjusza na wolność. Kurcjuszowi wytoczono proces za przemówienia antyrządowe.

Na wieść o zatrzymaniu przywódcy endeckiej młodzieży akademickiej zawrzało wśród endeckich akademików. Usiłowali oni zorganizować protestacyjny wiec na dziedzińcu uniwersyteckim. Rektor uniwersytetu odmówił zezwolenia na urządzenie zgromadzenia.

Po wypuszczeniu Kurcjusza na wolność nastąpiło uspokojenie wśród młodzieży akademickiej.

Krwawe zajście między oficerami

w instytucie wychowania fizycznego na Bielanach.

WARSZAWA, 31. 10. (wł.) W instytucie wychowania fizycznego na Bielanach miało miejsce zajście między dwoma oficerami. Wczoraj w czasie zajęć laboratoryjnych zabił kpt. dr. Zdzisław Szydłowski kpt. dr. Alojzego Pawełka. Pomiędzy obu lekarzami istniał od dłuższego czasu zatarg na tle osobistem.

Kpt.dr. Pawełek znajdował się w czasie incydentu w gabinecie anatomicznym w instytucie, którego był kierownikiem.

W pewnej chwili wszedł do gabinetu kpt. dr. Szydłowski, wydobył rewolwer i strzelił do dr. Pawełka sześć razy. Dr. Pawełek wybiegł na korytarz, gdzie padł martwy. Szydłowskiego aresztowano.

Pangalos został aresztowany.

Venizelos skraca pobyt w Turcji.

PARYŻ, 31. 10. Jak donoszą z Aten, aresztowano w związku ze spiskiem przeciwrządowym około 200 oficerów. Wczoraj policja aresztowała również wodza spisku, byłego dyktatora gen. Pangalosa w jego willi w Eleusis.

Według komunikatu rządowego oficerowie zachowują się zupełnie obojętnie wobec wykrycia spisku i aresztowań, flota pozostaje wierna rządowi.

Bawiący w Turcji Venizelos opuścił Angorę i odjechał do Konstantynopola, gdzie zamierza czekać na dalszy rozwój wypadków. Początkowo zamierzał on przez dłuższy czas pozostać w stolicy Turcji.

Pangalos ogłosił w 1926 r. dyktaturę wojskową, kazał się obrać prezydentem, w kilka miesięcy został jednak obalony, gdyż udowodniono mu nadużycia w szafowaniu pieniędzmi publicznemi.

Zabójstwo handlarza żywym towarem.

Zemsta 15-letniego chłopca za hańbę matki.

Na ulicy Lubeckiego w Warszawie rozegrało się krwawe zajście.

Do wychodzącego z domu Mozesa Rozensztoka (Lubeckiego 11) podbiegł 15-letni Izrael Goldberg (Grzybowska 16), uczeń fryzjerski i czterema strzałami położył go trupem na miejscu.

Zabójca wskoczył następnie do taksówki i chciał odjechać, ale zamiar jego udaremniła policja.

Goldberga przeprowadzono do urzędu śledczego, gdzie zeznał on, iż powodem zamachu na Rozensztoka była zemsta, za uwiedzenie matki.

Rozensztok znany w sferach złodziejskich pod przezwiskiem „Nos“ był agentem handlarzy żywym towarem.

Przed paru tygodniami uwiódł on matkę Goldberga i wywiózłszy ją za granicę, sprzedał handlarzom żywym towarem, a obecnie zamierzał to samo uczynić z jego siostrą.

Przed wykonaniem zamachu 15-letni Izrael Goldberg zaopatrzył się w rewolwer u przyjaciół, należących do bojówki komunistycznej.

SZTAFETY 30 MIAST z adresem do marsz. Piłsudskiego.

WARSZAWA, 31. 10. (wł.) Komitet organizujący uroczystości związane z odparciem bolszewików z ziem polskich, urządza sztafety z trzydziestu miast prowincjonalnych do Warszawy. Sztafety doręczą adresy hołdownicze marszałkowi Piłsudskiemu.

BANKRUCTWO PROHIBICJI W AMERYCE.

Korupcja i wzrost bandytyzmu.

LONDYN, 31. 10. Według doniesień z Nowego Jorku należy się liczyć z rychłym upadkiem prohibicji w Stanach Zjednoczonych.

Słychać, że dla myśli tej zdołano już

pozyskać prezydenta Hoovera,

który przez utrzymanie w mocy dotychczasowej ustawy nie chce dać republikanom w ręke potężnego atutu wyborczego. Z pośród kandydatów wyborczych do nowych ciał ustawodawczych trzy czwarte opowiedziało się za usunięciem ustawy prohibicyjnej, a w każdym razie znacznego jej złagodzenia:

Sprzedaż wina i piwa

ma się odbywać zupełnie bez ograniczeń, wyszynk innych mocnych spirytualji poddany będzie kontroli państwowej.

W związku z tem w miastach amerykańskich daje się zauważyć silny ruch wśród restauratorów, którzy wykupują lokale dla otwierania zamkniętych wskutek prohibicji szynków, t. zw. saloons.

Konieczność zniesienia prohibicji motywowana jest wzmaganiem się korupcji wśród urzędników i rozrostem bandytyzmu.

Czy nie handlarze żywym towarem?

Miodowy miesiąc zakończony ucieczką do cyrku.

Józef Bajer, bogaty kolonista ze wsi Ochotnik pod Iłżą, poślubił przed miesiącem córkę sąsiada, urocza Michalinę.

W ubiegły wtorek zajechali do wsi dwaj mężczyźni. Zajechali

bryczką - amerykanką,

zaprzężoną w parę rączych koników.

Ponieważ dom Bajera był obszerniejszy od innych, nieznajomi poprosili młodożeńców o przenocowanie.

— Bardzo proszę — rzekł kolonista, zerkając

na szyjki butelek,

wystające z tłomoków gości.

Spożyto wspólną wieczerzę. Przyjezdni podali się za dyrektorów wędrownego cyrku. Wincentego Hajduka i Alojzego Rojmera. Wyjęli z bryczki kilka butelek węgrzyna, w których Bajer odrazu zagustował.

Podczas wesołej pogawędki, panowie dyrektorzy nie szczędzili

słów zachwytu

nad urodą młodej mężatki.

— Kto jak kto, ale pani Michalinka zarobiłaby w naszym cyrku karjerę — prawił Hajduk.

— I to jeszcze jaką — dodawał Rojmer, dolewając wina gospodarzowi.

Ponieważ pani Bajerowa nie posiadała się z radości

na samą myśl

występu na arenie, dyrektorowie zaczęli przemawiać coraz wyraźniej i wreszcie rzekli:

— No, panie gospodarzu, dostaniesz pan od nas

trzy butelki

starego węgrzyna, jeżeli Michalinka pojedzie do cyrku.

Pijany Bajer zgodził się na propozycję. Nazajutrz rano wybiegł z izby krzycząc, że uprowadzono mu żonę.

Jak się okazało, cyrkowcy odjechali przed

wschodem słońca,

uwożąc młodą niewiastę.

W związku z tą sprawą policja radomska rozesłała telefonogramy do wszystkich miast Rzeczypospolitej.

Głosujcie na listę. Nr. 1

Umarłym na chwałę, żywym na otuchę.

W dniu święta poległych bohaterów.

Dzisiejsze święto zaliczyć trzeba do najdroższych sercu polskiemu świąt narodowych. Jest to bowiem święto Nieznanego Żołnierza, święto poległych bohaterów polskich, tych co polegli w walkach powstańczych i tych co w wielkiej wojnie światowej krwią i życiem swojem pomogli do zmartwychwstania Polski.

Można być pewnym, że jedynie w Polsce droga śmierci wiązała się zbyt często z drogą służby obywatelskiej i poświęcenia dla Ojczyzny.

Od czasów zamierzchłej przeszłości przez długie wieki wije się ta droga śmierci poprzez Psie Pole, Grunwald, Kirchholm, aż po mury Wiednia. Później Racławice, Samosierra, San Domingo, Berezyna, a jeszcze dalej — te niezliczone miejsca bitew i potyczek powstańców, oraz Sybir daleki.

W ostatnich czasach wojna światowa stworzyła nowe cmentarze polskie, rozrzucone po świecie, — po lasach Polesia, Białorusi i Litwy, po ukraińskich stepach, po tajgach sybirskich, po tundrach murmańskich, we Francji, w Italji, jednem słowem po całym świecie rozrzucone bieleją na wietrze kości polskie. Leżą one nawet na dnie mórz dalekich i nieznanych.

A już po wojnie powstały jeszcze szlaki cmentarne obrony Lwowa, krwawych walk z bolszewikami i powstańczych walk na Cieszyńskim i Górnym Śląsku.

Tę daninę śmierci płacił naród polski hojnie w przeszłości, na niej ugruntowała się świetność dawnej Rzeczypospolitej, z niej też jako z ofiary krwi narodu powstała dzisiejsza wolna Ojczyzna nasza.

Nasza księga umarłych — to nietylko długa lista przodków i krewnych, to zarazem wielka księga ofiar i poświęceń całych pokoleń bohaterów bojowych, którzy krwią i życiem swojem wypisali najpiękniejsze karty historji Polski. Księga ta, to jednocześnie ewangelja żywa dla nas i przyszłych pokoleń.

Dzień dzisiejszy jest pozatem świętem ludu polskiego, opartem na silnej i głębokiej tradycji. Opiera się ona na starym jeszcze z czasów pogańskich pochodzącym kulcie dla umarłych, co wzmocniła jeszcze poezja i przeżycia tragiczne narodu.

W żadnym innym bodaj kraju to święto zmarłych niema tak wybitnego jak w Polsce charakteru religijnego i moralnego. Jest ono nietylko okazją do odwiedzenia grobów i złożenia na nich wieńców i świateł płonących, ale zarazem dniem modłów za dusze pokutujące i dniem uczczenia pamięci poległych bohaterów.

I dlatego też dzień ten w Polsce tak głęboko czcimy i czcić zawsze będziemy. Idą więc dzisiaj nasze myśli wstecz, ku tym minionym czasom, obejmują całą Polskę, całą kulę ziemską, gdzie tylko los wojenny i tułaczy rozniósł kości bohaterskich rodaków naszych.

Nie wszędzie jednak płoną dzisiaj na grobach migotliwe kaganki, nie wszędzie płyną pod niebiosa pieśni żałobne. Są bowiem cmentarze, na które nikt nie przyjdzie, są groby, na których nikt żałobnych nie zapali świateł, ni garści kwiatów jesiennych nie rzuci.

Niechaj przynajmniej myśli nasze ku tym nieznanym mogiłom na szerokim świecie pobiegną i złożą hołd poległym za Ojczyznę. Niechże więc w dniu dzisiejszym pochwalone będzie imię tych setek tysięcy bezimiennych bohaterów polskich.

Jeżeli nie możemy pomnikami, to przynajmniej sercem uczcijmy Ich pamięć i złóżmy Im hołd należny. Wszyscy, jesteśmy winni głęboką wdzięczność Tym, co ofiarą swej krwi męczeńskiej i życia położyli fundamenty pod gmach wolnej dzisiaj i idącej pod wodzą marsz. Piłsudskiego do rozkwitu umiłowanej Ojczyzny naszej.

Deklaracja naczelnego pracowniczego komitetu wyborczego.

Naczelny pracowniczy komitet wyborczy ogłosił deklarację, w której między innemi czytamy:

„Praca, jako podstawa form organizacyjnych społeczeństwa i państwa — oto punkt wyjścia naszej deklaracji.

Praca jest największem dobrem każdego narodu, jego nieprzemijającą wartością. Praca, należycie zorganizowana, chroniona przez ustawy, jest najwytrwalszym fundamentem nowoczesnego państwa. Praca — to żywa gleba na której rodzą się sprawne formy organizacji życia społecznego.

Polska zdolna wznieść się na najwyższe poziomy heroizmu orężnego nie umiała wartości pracy przekształcić w twórczą energję zbiorowego działania.

Dopiero żywy wzór stworzony przez marszałka Józefa Piłsudskiego uczy jak należy z okopów przechodzić do biur i fabryk, nie zatracając jednocześnie poczucia subordynacji i poświęcenia.

Wytężona walka o Polskę, rozpoczęta przez marszałka, nie jest zakończona.

Na froncie walki o nową Polskę zajmujemy odcinek pracowniczy.

Wśród nas z równą siłą jak i w pozostałych grupach Obozu Marszałka gruntuje się twarda świadomość, że przyczyną utraty Niepodległości był zanik poczucia silnego państwa

Zabezpieczenie pełnej niezawisłości państwowej, może być osiągnięte jedynie przez jednolite, ciągłe i świadome kierownictwo, wyposażone w atrybuty silnej władzy i oparte przedewszystkiem na zorganizowanej pracy.

Aby odpowiedzieć wymaganiom nowoczesnej demokracji muszą być powołane takie instytucje, które wyzwalając nowe siły społeczne zapewnią im udział w państwowo - twórczej pracy.

Samorząd zawodowo - gospodarczy winien odciążyć władze centralne, ograniczyć biurokratyzm i stać się wzorową szkołą realnego myślenia państwowego

Izby pracy stać się muszą reprezentacją świata pracowniczego i robotniczego i kuźnią jego poglądów.

Naczelna izba, będąca koroną budowy, opartej o samorząd zawodowo - gospodarczy normować będzie interesy różnych, a wzajemnie uzależnionych grup społecznych.

Na tej platformie staną ramię przy ramieniu, silne przez ustawowe uregulowanie ich praw, związki zawodowe pracowników umysłowych i pracowników fizycznych.

Rząd w ścisłem współdziałaniu ze związkami zawodowemi, którym należyty wpływ, z wykluczeniem pośrednictwa partyj politycznych, zapewnią izby pracy, będzie mógł skutecznie zwalczać odśrodkową robotę czynników destrukcyjnych, oraz zapewnić państwu trwały rozwój gospodarczy — naczelny warunek niezawisłości.

W pełnem zrozumieniu gigantycznego trudu, którego podjął się marszałek Piłsudski — walki o nową Polskę, stajemy w jego szeregach, stawiając sobie jako zadanie naczelne: stworzenie jednolitego frontu pracowników umysłowych i działanie łącznie z zawodowemi organizacjami robotniczemi.

NACZELNY PRACOWNICZY KOMITET WYBORCZY.

PREZYDJUM

Prezes: Anatol Minkowski — prezes polskiej konfederacji prac. umysł. i prezes zrzeszenia urzędn. banku gospodarstwa krajowego.

Wiceprezesi: Sawomir Dabulewicz — prezes centr. organizacji związków zawodowych pracowników umysłowych; dr. Marjan Filipek — prezes zjedn. związków i stow. prac. państwowych i wiceprezes zarządu centr. stow. urz. skarb.; Antoni Pacholczyk — wiceprezes rady nacz. związków prac. samorz. i dyrektor, członek zarządu zw. prac. adm. gminnej.

Sekretarz: Kazimierz Mora-Brzeziński — sekretarz generalny polskiej konfederacji pracowników umysłowych.

Skarbnik: Włodzimierz Szczepański — sekretarz generalny centralnej organizacji zw. zaw. prac. umysłowych

Wojciech Wojciechowski — prezes związku zawodowego drużyn konduktorskich.

Listopad w dziejach Polski.

Dziwną jakąś rolę odgrywa listopad w dziejach narodu polskiego. Niema bowiem drugiego miesiąca w roku, któryby, podobnie jak listopad, taką specjalną historyczną i narodową posiadał tradycję.

Przedewszystkiem powstanie listopadowe, którego, nawiasem mówiąc, obchodzimy w tym roku setną rocznicę.

Jak wiadomo dnia 29 listopada wybuchło owo tragicznie zakończone powstanie z roku 1830 — 31, pamiętne w dziejach martyrologji polskiej. W beznadziejnych walkach z moskiewskim zaborcą poległ wówczas kwiat narodu polskiego, co jednak nie poszło zupełnie na marne, albowiem przez krew męczeńską wyszlachetniał duch polski i wytrwał w straszliwej męce jeszcze trzy ćwierci wieku aż do chwili odzyskania upragnionej wolności.

Imię Polski, wykreślone z karty Europy w listopadzie 1916 roku wypłynęło po raz pierwszy od półtora blisko wieku na widownię polityczną. W tym miesiącu mianowicie utworzyli Niemcy t. zw. „Królestwo Polskie“, aby rekrutem polskim wzmocnić swą poważnie już uszczuploną armję.

Po raz trzeci utrwalił się listopad w naszej pamięci w r. 1918. W tym miesiącu bowiem Warszawa, stolica i serce nieszczęśliwego kraju zrzuciła z siebie jarzmo okupantów, co dało początek powstania wolnej Polski. Wreszcie w listopadzie 1920 roku ziemie polskie uwolniły się ostatecznie od nawały wojsk bolszewickich.

Przedewszystkiem w listopadzie przypada dzień zaduszny, a w Polsce, tej „krainie mogił i krzyżów“, listopadowe zaduszki mają osobliwe znaczenie i po wszystkie czasy pozostaną świętem narodowem, poświęconem czci poległych bohaterów polskich.

* * *

Z niektóremi datami listopada łączą się pewne przysłowia i powiedzenia ludowe, jako rady i wskazówki rolnicze, albo też przepowiednie pogody. Naprzykład:

„W listopadzie grzmi — rolnik własną śni“

„Jak Marcin na białym koniu przyjedzie,
To ostrą zimę nam przywiezie“.

„Jaki czas na Offarowania,
Taka zima też nastanie“.

„Po świętej Katarzynie
Pomyśl o pierzynie“.

„Na świętego Andrzeja
Trza kożucha dobrodzieja“.

Na św. Andrzeja (30 listopada), na zimną wodę leją roztopiony wosk, który zwykle dziwne przybiera kształty. Młode panny zależnie od fantazji czynią sobie z tego wróżby, najczęściej co do planów matrymonjalnych. Naturalnie wróżby z wosku odnoszą się do najbliższego karnawału.

Zwykle po św. Andrzeju milkną wszędzie wesołe śpiewy, ustają zabawy i tańce, a lud polski wobec nadchodzącego adwentu garnie się do kościoła i modlitwy rozpoczynając okres pokuty i umartwienia.

Z zebrania izby rzemieślniczej w Kielcach.

Onegdaj odbyło się nadzwyczajne zebranie izby rzemieślniczej, któremu przewodniczył prezydent izby P. Smuga. W zebraniu prócz 16 członków izby brał udział instruktor korporacji przemysłowych p. W. Wojtowicz.

W krótkiem zagajeniu p. Smuga powitał instruktora korporacji przemysłowych oraz członków izby i zaznaczył, że zebranie zostało zwołane specjalnie dla załatwienia sprawy budżetu izby na rok 1931 i ponownego rozpatrzenia sprawy taks egzaminacyjnych za egzamin czeladniczy i mistrzowski.

Następnie odczytano protokuł z poprzedniego zebrania izby, który został zatwierdzony oraz przyjęto do wiadomości szereg komunikatów prezydjum izby dotyczących spraw bieżących.

Zreferowany przez prezydenta oraz sekretarza izby preliminarz budżetowy wpływów i dochodów izby na rok 1931 został po obszernej dyskusji ustalony w ogólnej sumie 142.275 zł.

Z kolei odczytano pismo ministerjum przemysłu i handlu w sprawie taks egzaminacyjnych za egzamin czeladniczy i mistrzowski. Dookoła sprawy taks egzaminacyjnych toczyła się bardzo ożywiona dyskusja, w rezultacie której przyjęto jednogłośnie następującej treści uchwałę:

„Zebranie izby postanawia, że taksę egzaminacyjną za egzamin czeladniczy i mistrzowski dla rzemieślników, którzy rozpoczęli samoistne wykonywanie rzemiosła przed dniem 15 grudnia 1927 r. utrzymuje się zasadniczo w wysokości 140 zł. z tem, że prezydent izby rzemieślniczej zostaje upoważniony do obniżenia poszczególnym kandydatom taksy egzaminacyjnej do wysokości 50 zł. — stosownie zresztą do życzenia wyrażonego przez ministerjum przemysłu i handlu pismem z dnia 7.10 r. b. Nr. PD. 2978 — pod tym warunkiem, że wspomniane ulgi mogą być stosowane na podstawie odpowiedniego zaświadczenia cechu, organizacji, magistratu lub urzędu gminnego. Ulgi wynikające z niniejszej uchwały będą stosowane do dnia 31 marca 1931 r. a to do tych osób, które w powyższym terminie zostaną dopuszczone do egzaminu czeladniczego i mistrzowskiego.

Zaznaczyć należy, że obrady trwały około 6 godzin.

KRONIKA

KALENDARZYK.

Listopad 1 Sobota	Dziś: Wig. Symfron Jutro: Wszystkich Świętych Wschód słońca: 6.29 Zachód „ 16.12

RADIO

WARSZAWA.

Sobota, 1 listopada.

10.15. Naboż. z Katedry poznańskiej. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.10. Poranek symf z Filh. Warsz. Wyk. ork filh. 14.00. Wędrówki młodego rolnika. 14.20 Muzyka. 14.30. Drobny kredyt rolniczy. 14.50. Muzyka. 15.00 Prace jesienne w lesie. 15.40. Odczyt rządowy p. t. Jak Państwowe Zakłady Zbożowe wpływają na cenę żyta. 16.00. „Arthur i Wanda“. 16.15. Kom. Tow. Kooperatystów. 16.20. Kącik art. LSG. 16.40. Wiadomości przyj. i pożyt. 17.00 Transm. z Wilna Słuchowisko dla dzieci. 17.30. Koncert dla dzieci wyk. ork. P. R. 18.00. Nabożeństwo z Ostrej Bramy w Wilnie. 19.00. Rozmaitości 19.25. Centralne Tow. Org. i Kółek Roln. do swych czł. i ogółu rolników. 19.40. Pras. dziennik radj. 20.00. Feljeton p. t. „Cmentarze warszawskie“. 20.30. Recital skrzypc. W przerwie program na dzień nast. i repertuar warsz. teatrów miejsk. 21.15. Muzyka lekka. Wyk.: Ork. P. R. 22.00. Feljeton p. t. „Dzieci na scenie“. 22.15. Płyty gramof. 22.50. Kom. meteor., policyjny, sportowy. 23.00. Muzyka tan. z „Oazy“.

KATOWICE.

Sobota, 1 listopada.

10.15. Naboż. z Katedry pozn. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.10. Koncert z Warsz. 14.00. Odczyty roln. i muzyka z Warsz. 15.40. Odczyt rządowy z Warsz. 16.00. Odczyt z Warszawy. 16.15. Skrzynka poczt. 16.40 Wiad. przyj. i pożyt. z Warsz. 17.00. Program dla dzieci i młodzieży. „Wszyscy święci“. 18.00. Naboż z Ostrej Bramy w Wilnie. 19.00. Kom. Tow. Czytelni Ludowych. 19.05. Intermezzo muz. 19.25. Rozmaitości. 19.40. Pras. dziennik radj. z Warsz. 20.00. Feljeton z Warszawy. 20.30. Transmisja z Warszawy. 22.00. Feljeton z Warszawy. 22.15. Koncert z płyt gramof. 22.50. Kom. meteor. z Warszawy. i program na dzień nast.

WARSZAWA.

Niedziela, 2 listopada.

10.15. Nabożeństwo z Katedry pozn. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.10. Transm. z Filh. Warsz. 14.00. Uwagi o uprawie łąk. 14.20. Muzyka. 14.30. Interes rolnika a drogi. 14.50. Muzyka. 15.00. Prace jesienne w lesie. 15.20. Transm. fragmentu meczu piłki nożnej „Polonia — Cracovia“. 15.40. Program dla dzieci starszych i młodz. Słuchowisko zaduszkowe p. t. „Nie płacz, matko“. 16.00. Skrzynka poczt. 16.20. Muzyka z płyt gramof. 16.40. Przechadzka po muzeum amerykańskiem“. 16.55. Muzyka z płyt gramof. 17.15. Wiad. przyj i pożyteczne. 17.40. Koncert Reprez. ork. P. P. m. Warszawy. 19.00. Rozmaitości. 19.25. Feljeton „Bankiet Pen-Klubu w Londynie“. 19.40. Muzyka z płyt gramof. 20.00. Dialog optymisty z pesymistą. 20.30. Recital fortepianowy. 21.30. Kwadrans literacki. 21.45. Transkrypcje skrzyp. utw. Chopina. 22.00. Felj. pt. „W setną rocznicę wyjazdu Fryd. Chopina z Warszawy“. 22.15. Chopin: Trio na fortepian. 22.50. Kom.: meteor., polic., sportowy.

KATOWICE.

Niedziela, 2 listopada.

10.15. Naboż. z kośc. pod wezwaniem N. M. P. w Wielkich Piekarach na Śląsku. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.10. Koncert — akademja z Filh. Warsz. 14.00. Trzeba szanować osobiste przekonanie. 14.20. Muzyka i odczyty roln. z Warsz. 15.20. Transm. z meczu piłki nożnej w Krak. 15.40. Program dla dzieci starszych i młodz. z Warsz. 16.00. Skrzynka pocztowa. 16.20. Koncert z płyt gramof. 16.40. Odczyt z Warszawy. 16.55. Koncert z płyt gramof. 17.15. Wiadom. przyj. i pożyt. z Warsz. 17.20. Intermezzo muz. 17.40. Koncert z Warszawy. 19.00. Bery bajki śląskie. 19.25. Feljeton z Warszawy. 19.40. Rozmaitości. 20.00. Dialog optymisty z pesymistą z Warszawy. 20.30. Transm. z Warsz.: wieczór, poświęc. Chopinowi. Recital fortepianowy 22.50. Kom. meteor. z Warszawy, kom. sportw i program na dz. następny.

Ogólna.

(o) **Oziminy**. Ze wszystkich stron kraju nadchodzą wiadomości, że zasiewy zbóż ozimych powschodziły pomyślnie i bujnie się rozkrzewiły. Dotyczy to zarówno pszenicy, jak żyta. Obszar zasiewu pszenicy jest znacznie wyższy, niż w r. ubiegłym.

Komisja wyborcza w Będzinie

unieważniła jedną listę z pośród 15 złożonych w komisji.

Wczoraj wieczorem odbyło się w Będzinie posiedzenie 21 okręgowej komisji wyborczej, celem zatwierdzenia złożonych list wyborczych.

W posiedzeniu wzięli udział: sędzia Salak, przewodniczący, sędzia Sadkowski — zastępca, inż. Czaplicki, dyr. Fürstenberg, p. Kiszyński, komisarz Kuźniak, jako zastępcy pp. Hetmańczyk, Lechowski i Wyleżek.

Na posiedzeniu obecny był p. starosta Boxa, jako okręgowy komisarz wyborczy na okręgi: będziński i zawiercki.

Komisja po naradzie i rozpatrzeniu złożonych 13 list zatwierdziła dwanaście, unieważniając listę „Zjednoczenie żydowskiego bloku gospodarczego“, z nazwiskami Truskiera i Czerniakowa.

Lista ta unieważniona została z powodu braku deklaracji.

Komuniści złożyli trzy listy pod rozmaitemi nazwami.

Stan bezrobocia w Zagłębiu.

W ubiegłym tygodniu liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 273 osób.

Ogólny stan bezrobocia na terenie Zagłębia wynosi obecnie 13.100 osób.

W porównaniu do ubiegłego tygodnia bezrobocie w Zagłębiu zmniejszyło się o 273 osoby, a to z powodu wyjazdu zagranicę i przyjęcia do drobnych zakładów budowlanych. Przy robotach publicznych zatrudnionych jest 3.558 osób, z liczby tej 1651 bezrobotnych zatrudnia powiat będziński, 1443 pow. zawiercki, 464 pow. olkuski.

Częściowo zatrudnionych jest na terenie Zagłębia 14.217 osób, z czego na 3 dni w tygodniu pracuje 6.413 osób, 4 dni 7.804 osób.

W okresie od 13 do 19 bm. wypłacono bezrobotnym 4.155 zasiłków.

Milczą jak zaklęci...

Z całego kraju płyną wieści o rozsypywaniu się szeregów PPS. CKW.

Występują poszczególne organizacje, opuszczają partję ludzie, którzy w niej długie lata pracowali, którzy w wielu wypadkach byli tej partji chlubą i dumą.

Co na to „Robotnik“ — główny organ PPS. CKW?...

Czy wyjaśnia powody? Nie. Ciska tylko gołosłowne wyzwiska — „renegaci“, „zdrajcy“ i t. p. epitety.

Czy to tłumaczy sprawę? Nie. Obrzucanie wyzwiskami ludzi. którzy dotąd cieszyli się zaufaniem i szacunkiem nie wyjaśnia powodów ogromnego niezadowolenia, jakie nurtuje partję z powodu fałszywej polityki głównych menerów. Pragną ukryć prawdę. Charakterystyczne, że po wystąpieniu z partji tak wybitnych członków, jak pp. Radek i mec. Pawełek — pokrywane jest grubem milczeniem. Ani „Robotnik“, ani organ miejscowy „Głos Zagłębia“ nie pisnęły ani słowa. Ba, nawet na egzekutywie. w obecności p. Pużaka, — zapadła uchwała, aby, broń Boże, nie wciągać ich do polemiki.

Czego się boją?...

Aresztowanie „szperaków“ w tramwaju, zdążającym z Będzina do Sosnowca.

Onegdaj wieczorem w tramwaju, zdążającym z Będzina do Sosnowca, aresztowani zostali: Moszek Goldberg i Chaim Skrobek, zam. w Będzinie.

Obaj wybierali się na Śląsk, celem dokonania jakiejś lepszej „roboty“.

Goldberg, jest znanym zawodowym złodziejem i posiadał przy sobie cały pęk najróżnorodniejszych wytrychów z angielskiej stali.

Ptaszków aresztowano i osadzono w tymczasowym areszcie, celem dalszego śledztwa.

Echa zuchwałego napadu zamaskowanych bandytów na plebanję w Cieślinie.

Jeden ze sprawców napadu w rękach policji

W związku z zuchwałym napadem zamaskowanych bandytów na plebanję w Cieślinie i na mieszkanie dyr. papierni „Klucze“, urząd śledczy w Sosnowcu otrzymał poufne wiadomości, że bandyci ukrywają się w Zagłębiu i pow. olkuskim.

Natychmiast wraz z policją mundurową powiatu olkuskiego dokonano ubiegłej nocy jeneralnej obławy na terenie powiatów będzińskiego i olkuskiego, która dała

nadzwyczajne wyniki.

W czasie obławy ujęto kilkunastu osobników, podejrzanych o udział w napadach, których aresztowano.

Z pośród aresztowanych rozpoznany został

Bronisław Kiemonia,

z gminy Jangrot, pow. olkuskiego, jako jeden ze sprawców napadu na ks. Zielińskiego.

Kiemonia jest zawodowym złodziejem i podczas rewizji znaleziono w jego mieszkaniu sporą ilość garderoby, bielizny, biżuterji i wiele innych wartościowych przedmiotów,

pochodzących z kradzieży.

U pozostałych osobników, których nazwiska narazie trzymane są w tajemnicy, znaleziono:

karabin, dubeltówkę, rewolwer i kilka bagnetów.

Obecnie wśród aresztowanych przeprowadzane jest szczegółowe śledztwo.

Samobójstwo 16-letniej dziewczynki pod kołami pociągu pod Kielcami...

Onegdaj, w pobliżu przystanku Tumlin pod Kielcami, Ludwika Tatarska, lat 16, zamieszkała w Kielcach, przy ul. Sienkiewicza 57, uczenica krawiecka, rzuciła się pod przejeżdżający pociąg osobowy. Lokomotywa obcięła jej obie nogi, lewą rękę i zmiażdżyła prawą. Tatarską przywieziono w stanie beznadziejnym do szpitala w Kielcach, gdzie po upływie kilku minut zmarła.

Straszna śmierć chłopca w młynie.

Onegdaj w Bodzentynie, pow. kieleckiego, podczas zabawy Piotr Przeczyna, lat 16, wskutek własnej nieostrożności, został schwytany przez transmisję w młynie Izydora Nowaka i rzucony o ziemię.

Przeczyna uległ złamaniu żeber, nóg i rąk. Po upływie dwuch godzin zmarł.

[illegible]

(c) **Stan członkowstwa w spółdzielniach spożywców**. Jak wiadomo, w statystyce spółdzielczości spożywców obserwowany jest od kilku lat pewien spadek liczby członków w spółdzielniach. Spadek ten jest wynikiem skreślania z rejestrów członków t. zw. „martwych dusz“, to jest tych wszystkich, którzy od dłuższego czasu nic nie kupują w sklepach spółdzielczych, lub nawet nie posiadają minimalnej kwoty na obowiązujący udział.

Obecnie, jak wykazuje najnowsza statystyka związku spółdzielczości spożywców, akcja skreślania „martwych dusz“ w spółdzielniach już się kończy. Liczba skreślonych w 1929 r. zmalała o 6,8 proc. Natomiast liczba przybyłych nowych członków w tym samym okresie wzrosła o 25 procent. Spółdzielnie, zgrupowane w związku spółdzielni spożywców „Społem“, posiadają 397.794 członków na jedną spółdzielnię.

(o) **Zarząd stowarzyszeń aplikantów sądowych i adwokackich w Sosnowcu** zawiadamia, że w piątek 7 listopada br. o g. 8 min. 15 wieczorem w sądzie powiatowym w Sosnowcu, pod przewodnictwem p. sędziego Z. Kwiatuszyńskiego odbędzie się parlatorjum na temat: skutki procesowe występowania mężatki w charakterze powódki względnie pozwanej bez upoważnienia, względnie zapozwania jej męża (art. 182 K. C. P.) i konsekwencje prawno - materjalne z tego wynikłe.

Udział w dyskusji zapowiedzieli pp. sędzia S. Muchanow, adw. Antoni Kon, T. Tajtelbaum, St. Wojciechowski i apl. adw. St. Ejbenschütz.

Z Kielc.

(k) **Straszna noc Szmula Niegosławskiego, przy ul. Niskiej**. P. Szmul Niegosławski po całodziennej pracy wyciągnął swobodnie zmęczone nogi na puchowej pierzynie i smacznie zasnął.

W tym błogim śnie byłby pan Szmul przetrwał do rana, gdyby nie chłodne powietrze, połączone z deszczem, zawitało nagle przez okno, aż p. Szmul podskoczył do góry i narobił gwałtu. Nagle w ciemności dostrzegł pan Szmul, że w powietrzu unosi się jego kamizelka wraz z zawartością 150 zł.

Nie bacząc na niepogodę, p. Szmul wyskoczył z łóżka, a następnie na podwórze, krzycząc:

— Złodzieje! Gdzie moje 150 złotych?

Jednym susem znalazł się obok opryszka trzymającego kamizelkę p. Szmula.

Złodziej widząc, że sprawa przybiera dlań przykry obrót, rzucił kamizelkę, ratując się ucieczką.

Już do rana p. Szmul nie mógł zasnąć z radości, oglądając odzyskaną kamizelkę, a co najważniejsze 150 zł.

(k) **Panienka oskrobała p. Rychtera z gotówki. A miał na imię Alfons.** P. Alfons Rychter, mieszkaniec Wiśniowej - Góry, pow. łódzkiego, zabawiał się dość wesoło onegdaj w restauracji pod „Zagłobą“ przy ulicy Sienkiewicza nr. 34.

Po wypiciu kilku kieliszków „mocnej“ p. Alfons zawarł znajomość, mówią, że — z dość piękną Kazią Zabrzuch, która przypadła mu do gustu.

Rozpoczęła się zabawa „piersza klasa“. Pan Rychter „trąbił“ wzmocnioną, aż się z „główki“ kurzyło Taką samą rolę spełniała i „piękna“ Kazia.

Nagle p. Rychter wszczął awanturę wymyślając „pięknej“ Kazi od złodziejek.

— Oddaj moje pieniądze! Ty podły psie!... i t. p.

Na odgłos krzyków przybyła policja, zabierając hałaśliwą parę do komisarjatu, gdzie przebieg zajścia zanotowano w protokule.

Pan Rychter, martwi się obecnie, nie mając pieniędzy na powrotną drogę.

(k) **Pożar w Chęcinach**. Onegdaj na przedmieściu w Chęcinach wybuchł pożar wskutek wadliwego urządzenia przewodu kominowego.

Pastwą płomieni padł domek drewniany własność Giemzy Stefana, oraz inwentarz żywy i martwy.

Ponadto spłonęły niemal wszystkie sprzęty domowe.

(k) **Znów go okradli**. Berek Urbajtel, jak sam twierdzi, ma pecha. Już w swem życiu niejednokrotnie poniósł straty, spowodowane kradzieżą najróżnorodniejszych przedmiotów.

Wczoraj w nocy znów prześladowcy p. Urbajtla, skradli mu z placu przy ulicy Bodzentyńskiej, 5 sztuk drzewa budulcowego dębowego, 5 sztuk bali i kilka sztuk żerdzi, przygotowanego do budowy domu.

Nie zadowolił się p. Urbajtel meldunkiem, złożonym w komisarjacie, ale chodzi po mieście spełniając rolę detektywa, twierdząc, że sam złapie złodzieja.

Powodzenia!

Z Sosnowca.

TEATR MIEJSKI SOSNOWIEC.

Dziś w sobotę dnia 1 listopada dwa przedstawienia widowiska okolicznościowego, związanego ze świętem dnia Zaduszek p. t. „Młynarz i jego córka" (Pochód duchów), melodramat w 10 odsłonach Ernesta Raupacha. Nowe nastrojowe dekoracje i oryginalne krakowskie stroje składają się na świetną całość tej doskonałej, tradycyjnej sztuki.

W niedzielę dn. 2 listopada dwa przedstawienia „Młynarz i jego córka".

W poniedziałek dn. 3 listopada. Jedno przedstawienie wieczorowe „Młynarz i jego córka".

Początek przedstawień popołudniowych o godz. 4-tej (ceny zniżone). Początek przedstawień wieczorowych o godz. 8.15 (ceny normalne).

W sobotę i niedzielę kasa teatru czynna od godz. 11-ej przedpoł.

(s) **Osobiste.** Okręgowy sędzia śledczy w Będzinie p. Tadeusz Kuchta opuścił zajmowane stanowisko, przenosząc się do adwokatury i otwiera kancelarję w Sosnowcu przy ulicy Teatralnej Nr. 1.

(s) **Z komitetu obchodu 10-lecia niepodległości.** Zebranie sekcji odczytowo propagandowej i widowiskowej, komitetu obchodu 10-lecia odparcia nawały bolszewickiej i obchodu 11 listopada, odbędzie się we wtorek, 4 bm. o godz. 7 wieczorem.

(s) **Zarząd związku podoficerów rezerwy koła Sosnowiec** zawiadamia swych członków, że w niedzielę dnia 2-go listopada rb. o godz. 10-ej rano odbędzie się ogólne zebranie miesięczne, w szkole powszechnej im. Prausa, przy ul. Nowokościelnej 2 w Sosnowcu.

(s) **Odłożenie konferencji.** Konferencja, w sprawie zmian w rozkładzie jazdy pociągów w Zagłębiu - Dąbrowskiem, która miała odbyć się w poniedziałek, została odłożona.

(s) **Zarząd sekcji dozorców górniczo-technicznych P. Z. Z. P. P. i H. Rz. P.** podaje do wiadomości wszystkich zainteresowanych, że w dniu 2 listopada br. o godzinie 10.30 odbędzie się w lokalu związku w Sosnowcu, przy ul. Warszawskiej nr. 22 plenarne posiedzenie członków zarządu i delegatów sekcji.

Zarząd sekcji uprasza wszystkich członków zarządu i delegatów sekcji o bezwzględne i punktualne przybycie na posiedzenie.

(s) **Choroby zakaźne w mieście.** W ub. tygodniu zanotowano następujące wypadki zachorowań i zgonów na choroby zakaźne i inne.

Na dur brzuszny zachorowało 2 osoby, płonicę 7, błonicę 4, odrę 10, różę 2, krztusiec 6, z czego zmarła 1 osoba.

Odkażono pozatem 3 mieszkania.

(s) **Porządek nabożeństw w kościele parafj. w Sosnowcu.** Dziś uroczystość W. W. Świętych — nabożeństwa, jak zwykle w każdą niedzielę i święta.

W niedzielę do południa, zwykły porządek nabożeństw. Popołudniu o godz. 3 nieszpory świąteczne, Różaniec, nieszpory żałobne i procesja na cmentarz o godz. 5.

W poniedziałek dzień zaduszny — nabożeństwo o godz. 10.

(s) **Powstańcy śląscy:** Wzywa się członków dnia 1 listopada r. b. na zbiórkę o godz. 10.30 rano do szkoły powszechnej im. „Ksaw. Praussa" przy ulicy Prez. Ign. Mościckiego, skąd nastąpi wymarsz na cmentarz sosnowiecki, celem złożenia wieńca na grobie poległych powstańców śląskich.

(s) **Uroczystości listopadowe w Niwce.** W dniu 29 b. m. odbyło się w lokalu szkoły powszechnej zebranie organizacyjne w związku z uroczystościami i 100 rocznicą powstania listopadowego.

Na zebraniu tem postanowiono wybrać komitet wykonawczy, oraz sekcję, któraby się zajęła akademją. W skład komitetu wchodzą następujące osoby: dr. Raja, przewodniczący, wójt gminy K. Migdał, Cz. Grajnert i Wł. Bąbczyński, kier. ogniska oświaty pozaszkolnej. Do sekcji, która się zajmie akademją, wybrano: pp. Jagodzińskiego, Bąbczyńskiego, Chrzanowskiego, Tatarucha, Lędwieżka, Wałęgę i Maciejewskiego. Święto odzyskania niepodległości Polski, postanowiono obchodzić w niedzielę dnia 9 listopada r. b. Co zaś do 100-ej rocznicy powstania listopadowego K. W. naznaczy powtórnie zebranie, celem ułożenia programu obchodu.

(s) **Podziękowanie.** Zarząd powiatowy związku strzeleckiego w Sosnowcu składa niniejszem gorące podziękowanie p. inspektorowi szkolnemu Stanisławowi Łuchowcowi, oraz pp. dyrektorom i kierownikom szkół, za pełne zrozumienie i życzliwe poparcie inicjatywy związku strzeleckiego w urządzeniu wystawy w Sosnowcu.

(s) **Z targowicy sosnowieckiej.** W ub. tygodniu tj. od dn. 27 do 31.10 rb., spędzono na targowicę w Sosnowcu 1.974 szt. trzody chlewnej. Płacono za 1 kg. żywej wagi od zł. 1.50 do zł. wyjątkowo 2.25. Tendencja zniżkowa.

Przez naukę do porozumienia.

Największą przeszkodą dla ustawicznie wzmagającego się międzynarodowego życia jest różność językowa. Często zjeżdżają się ludzie różnych narodowości, na różne kongresy, wystawy itp. We wszystkich tych wypadkach polak zmuszony jest porozumieć się w języku innego narodu, i jak polak wyjedzie do Francji czy też do Niemiec, będzie w tych krajach mówił z francuzami po francusku, z niemcami po niemiecku i naodwrót, gdy niemiec lub francuz przyjadą do Polski, również będą porozumiewać się z polakami po niemiecku lub po francusku, a język polski w obu tych wypadkach będzie zupełnie odrzucony. Polak tedy musi i na obczyźnie i u siebie w kraju upokorzyć się przed językami innych narodów i tym samym upokarza nie tylko siebie, lecz także swoją ojczyznę, język i narodowość.

To upokorzenie językowe odczuł boleśnie dr. Ludwik Zamenhof (zmarł w 1917 r.) i stworzył język sztuczny „Esperanto". Język ten dzięki swemu praktycznemu znaczeniu we wszystkich krajach doszedł już do zupełnego rozkwitu niestety w Polsce niesłusznie bardzo zaniedbany.

Masy polskie nie zrozumiały jeszcze ruchu esperanckiego i nie przystąpiły doń w takim stopniu, jak winny były uczynić, powodując się różnemi względami. Jednak garstka polaków, która język esperanto u nas propagowała „przepojona duchem służby ofiarnej dla narodu i ludzkości" wiadomości o Polsce szerzyła z takim zapałem, iż nigdzie chyba na świecie Polska i jej literatura nie są więcej popularne, jak wśród esperantystów właśnie. Ta garstka od samego zarania utworzenia języka tłumaczy na esperanto dzieła: Mickiewicza, Słowackiego, Sienkiewicza, Sieroszewskiego, Reymonta, Prusa, Tetmajera, Przybyszewskiego i wielu innych.

Dzieła te w tysiącach egzemplarzy rozeszły się po całym globie ziemskim i dotarły do Ameryki, Afryki, Australji i Azji, tam gdzie literatura polska przedtem zupełnie nie była znana. Zasługi esperanta dla sprawy polskiej są poważne, zwiększą się one jednak jeszcze, gdy najbliższy wszechświatowy kongres esperancki odbędzie się w roku przyszłym w Krakowie, przy udziale kilkutysięcy esperantystów ziemi całej, którzy rozniosą po świecie, nabyte podczas pobytu w naszym kraju sympatje dla Polski.

Ideę esperanta odczuło i zrozumiało również kierownictwo lektorjum w Dąbrowie Górniczej, wobec czego w pierwszych dniach listopada otwiera dla początkujących kurs tego języka, już drugi w roku bież.

Mieszkańcy Dąbrowy! — Młodzieży! Kto chce brać czynny udział w wszechświatowym zjeździe esperantystów. Kto pragnie rozumieć inne narody i być zrozumianym przez te narody, kto chce mieć kontakt korespondencyjny z różnymi narodami, kto dąży do porozumienia i zbratania się zwaśnionych narodów, ten niech się uczy języka esperanto.

Esperantyści, zapisujcie się do istniejących już grup esperanckich. Zwolennicy esperanta, twórzcie koła przyjaciół! Nie słuchajcie nieświadomych ludzi, którzy występują przeciwko ruchowi esperanckiemu, zarzucając żydowskie pochodzenie Zamenhofa.

Na kurs esperanta zapisywać się można w lokalu lektorjum przy miejskiej czytelni w Dąbrowie Górniczej, ul. 3 Maja L. 14.

Kurs trwa krótko. Opłata minimalna. Korzyści duże.

J. Nowak.

młody esperantysta.

Świętokradzka ręka w kościele

w Porębie-Górnej.

Wczoraj w nocy, nieznani sprawcy dostali się do kościoła w Porębie Górnej, gmina Rzeżuśnia, pow. miechowskiego, gdzie rozbili w wielkim ołtarzu obraz Matki Boskiej, zdjęli sukienkę i rzucili na cmentarzu kościelnym. Po dokonaniu tego ohydnego czynu, sprawcy zbiegli w niewiadomym kierunku.

Skromny robotnik rolny, który stał się miljonerem

nie wierzy w niezwykłe szczęście.

Suma czterech miljonów dolarów w spadku dla biednego wyrobnika mogłaby niejednego śmiertelnika wyprowadzić z równowagi, lecz nie A. H. Girhin'a, pomocnika farmerskiego w stanie Indjana w Ameryce Południowej, który, chociaż wiedział, że otrzymał taki spadek, nie wiele sobie z tego robił i do ostatniej chwili trzyma się swej pracy, nie myśląc nawet o odziedziczonym

majątku.

Girhin nie wiele zwracał uwagi na oświadczenie swego ojca, który umierając przed dwunastu laty, powiedział synowi, że pochodzi z zamożnej rodziny. Pracował on stale uczciwie, by móc wyżywić siebie i swą matkę, już staruszkę.

Nawet gdy przed kilku tygodniami otrzymał list z banku londyńskiego, który donosił, że krewny jego ojca pozostawił mu majątek, wartości 4.000.000 dolarów, Girhin wcale się tem nie przejął i schował list do kieszeni, nie pokazując nikomu, w obawie, że się z niego towarzysze

wyśmieją.

Po kilku tygodniach zwierzył się on przed swym zaufanym towarzyszem F. Mackerer, właścicielem małej restauracji, że otrzymał list z banku o rzekomym spadku. Po naradzie obaj napisali list do banku w Londynie z prośbą o bliższe informacje odnośnie tego spadku. Ostatnio nadeszedł list od rządu hiszpańskiego, donoszący, że odziedziczył on znaczny majątek, pozostawiony mu przez krewnych

jego babki.

Pomimo tego wszystkiego Girhin nadal pozostaje na farmie, obawiając się, że to wszystko jest tylko zwykłym żartem.

NA ŁÓDŹ PODWODNĄ „ODPOWIEDŹ TREVIRANUSOWI"

Zarząd ligi morskiej i rzecznej w Sosnowcu podaje do wiadomości, że do dnia dzisiejszego wpłynęło do kasy ligi na rzecz łodzi podwodnej „Odpowiedź Treviranusowi" 2.204.84 zł.

Powyższa suma składa się z następujących składek: liga morska i rzeczna w Sosnowcu 556.33 zł., dr. Krogulski 5 zł., pracownicy fabr. Hulczyńskiego 237.90 zł., zw. drobnych kupców 20 zł., urzędnicy banku handl. 60 zł., koło gospodyń Siewierz 50.86 zł., pp. Odalscy 20 zł., zw. strzelecki 48 zł., III-ci komisarjat pol. państw. 17 zł., zw. maszynistów kol. 123.40 zł., pracownicy cegielni motor. p. Wieczorka 60.20 zł., prac. kop. „Jowisz" 170.40 zł., uczniowie męskiej szkoły handl 33.11 zł., goście p. Staniszewskich 15 zł., C. Bogdańscy 100 zł. klub motocykl. Zagł. Dąbr. 49 zł., tow. gimn. „Sokół" zarząd II okr. 474 zł., zarząd ligi morskiej i rzecznej w Sosnowcu 170 zł. Razem 2.204.84 zł.

Z Będzina.

(b) **Lekcja śpiewu.** Kierownik chóru towarzystwa artystycznego w Będzinie p. Burakiewicz zawiadamia zainteresowanych, że pierwsza lekcja śpiewu odbędzie się dnia 1 b. m. t. j. dziś o godz. 5 po poł. w lokalu szkoły powszechnej przy ul. 3-go maja 4.

Zarząd towarzystwa przyjmuje zapisy nowych członków do chóru.

(b) **Odczyt.** Jutro, o godz. 12 w poł. w sali kina „Nowości", staraniem B. B. W. R., zostanie urządzony odczyt, na którym przemawiac będzie dyr. Zięba na temat: „Dlaczego idziemy do urny wyborczej".

Wstęp na odczyt bezpłatny.

Z Czeladzi.

(c) **„Artyści" na Saturnie.** W niedzielę, dnia 2 listopada odegrana zostanie w sali domu ludowego sensacyjna nowość amerykańska p. t. „Artyści". Fascynująca treść sztuki, oryginalne tańce, śpiewy, oraz wyborna gra artystów z pp.: Adą Owidzką, J. Winiaszkiewiczem, A. Piekarskim, A. Wzorczykowskim i K. Jenoralem na czele, składają się na widowisko o wysokiej wartości artystycznej.

(c) **Repertuar kin.** Kino „Czary": — „Mężczyzna z przeszłością".

Z Dąbrowy.

(d) **Olbrzymi wzrost wpływów stronnictwa narodowego.** W czwartek w dużej sali „Ogniska" — jak opiewały szumne i licznie rozesłane zaproszenia miało się odbyć wielkie zgromadzenie członków i sympatyków stronnictwa narodowego. Na zgromadzenie to przybyło dwóch dożywotnich członków „polskiej pracy", dwóch sokołów, trzech obwiepolaków i jedenastu endeckich pałkarzy z Juljuszem Piotrowskim na czele. Wobec tak imponującej ilości przybyłych, na samym wstępie jednogłośnie powzięto ostrą rezolucję o odłożeniu zebrania na inny termin, poczem wszyscy obecni w podniosłym nastroju opuścili salę.

(d) **„Artyści" na Niemcach.** W sobotę, dn. 1 listopada w sali klubowej odegrana zostanie sensacyjna sztuka amerykańska ze śpiewami i tańcami p. t. „Artyści". Sztuka ta, grana przez zespół warszawski w teatrze miejskim w Sosnowcu zyskała wielką popularność i rozgłos, dzięki wybornemu wykonaniu i przebogatej treści, urozmaiconej rewją amerykańską. Całość widowiska stanowi rzadki ewenement w życiu teatralnem Zagłębia.

Z Zawiercia.

(z) **Manifestacje w Żarkach.** W Żarkach odbył się pochód manifestacyjny przeciw zamachowi na marszałka Piłsudskiego i zakusom niemieckim na całość granic państwa.

Obchód rozpoczął się zbiórką na sali strażackiej, na którą stawiło się pięć okolicznych straży z gm. Żarki i miejscowy związek podoficerów rezerwy, skąd pod kierownictwem miejscowego naczelnika straży p. Adama Skrobacza, przy udziale orkiestry strażackiej, wyruszył pochód do kościoła parafjalnego. Po nabożeństwie nastąpił przemarsz ulicą Krakowską i Kościuszki do pomnika naczelnika Kościuszki, gdzie okolicznościowe przemówienia wygłosili: p. Kook, komendant podoficerów rezerwy i p. Józef Tuźnik, nauczyciel z Żarek.

Po odśpiewaniu „Roty" i odegraniu przez orkiestrę hymnu narododwego i „Pierwszej brygady", organizacje udały się na plac straży ogniowej, gdzie naczelnik straży, p. Skrobacz, w krótkiem przemówieniu wezwał wszystkich do łączności i solidarności w kierunku współpracy z rządem.

Na zakończenie wzniesiono okrzyk na cześć Najjaśniejszej Rzplitej i marszałka Piłsudskiego.

(z) Dlaczego opuściliśmy T. U. R. w Wysokiej? Otrzymaliśmy list, podpisany przez b. członków TUR. w Wysokiej, którzy wystąpili z tej organizacji i w którym komunikują oni, że wystąpienie ich spowodowane zostało skandalicznemi stosunkami, brakiem sprawozdań kasowych i obracaniem pieniędzy nie na oświatę, ale na cele zupełnie inne.

Te przyczyny skłoniły 13 członków T. U. R. w Wysokiej do opuszczenia organizacji.

Ofiary.

Pracownicy wydziału administracyjno gospodarczego kasy chorych w Sosnowcu złożyli w administracji „Expresu Zagł.“ pozostałe od wieńca Swego Kolegi ś. p. Aleksandra Fronic na łódź podwodną „odpowiedź Treviranusowi“ zł. 72 gr. 50.

HRABIA MONTE CHRISTO.

450.

Niemniej, jestem ci bardzo wdzięczną, hrabio, iż dzięki tobie, miałam możność powrotu do miejsc, w których ongi tak bardzo czułam się szczęśliwą! Jestem szczęśliwą, iż tutaj właśnie umrzeć będę mogła.

— Gorzkie, ach, jak bardzo gorzkie, są słowa twoje, pani! — odpowiedział Monte Christo — przyznaję ci niemniej, iż masz najzupełniejsze prawo uczuć do mnie żal i mnie nienawidzieć. Ja albowiem, jestem jedyną przyczyną twych wszystkich cierpień i boleści, ja, tylko ja. Miej litość jednak nademną, nie wiń mnie, bo ranisz tem śmiertelnie serce moje.

— Ja miałabym winić ciebie?! O! Edmundzie!! Miałabym nienawidzieć, złorzeczyć człowiekowi, który ocalił życie synowi memu! I to dwukrotnie, bo przecież zabić syna mego chciałeś, by tym wrazić miecz w serce jego ojca!

Spójrz na mnie, spójrz w oczy moje!.. Nie wyczytasz w nich z pewnością cienia wyrzutu.

— Spójrz na mnie!... — mówiła dalej z wyrazem niewypowiedzianej melancholji w głosie — już dziś znieść możesz oczu mych spojrzenie, tych oczu, które ongi rzucały płomienie. Minął bezpowrotnie czas, gdy mój uśmiech czarował... Od czasów tych dzieli nas morze łez wylanych, niezgłębione, otchłanie bólu i cierpień. Lecz nigdy nie winiłam ciebie, Edmundzie! Nigdy, nigdy, nigdy!... Bo za co? A tym bardziej nienawidzieć!... Oh! przeciwnie! Siebie zawsze oskarżałam, siebie winiłam!!... siebie nikczemną nienawidzę!

Bo jestem nikczemna. Tak! W sercu mem gościły wiara, nadzieja i miłość, trzy dary niebios, które z ludzi aniołów czynić są zdolne... A ja, nikczemna, zwątpiłam! Straciłam wiarę, nadzieję zagubiłam!

O!... w zupełności zasłużyłam na karę, jaka spadła na mnie!

Monte Christo, ogarnięty niezwalczonem uczuciem litości, postąpił krok naprzód, wyciągając ku zbolałej rękę.

— O! nie — rzekła Mercedes — nie wyciągaj do mnie swej szlachetnej dłoni, dotknąć której nie jestem godna. Wiem, że z wszystkich tych, którzy względem ciebie zawinili mnie jedną oszczędziłeś, aczkolwiek z nich wszystkich ja właśnie z pewnością byłam najwinniejszą.

Tamci — działali pod wpływem nienawiści, dumy, lub żądzą chciwości kierowani!.. Żaden z nich nie był jednak do tego stopnia podły, jak ja.

Oni dążyli do czegoś, gdy ja tylko się lękałam. Nie potrafiłam wytrwać, nie okazałam się zdolna, by spłonąć na stosie cierpienia, jak to było moim obowiązkiem.

To też nie jestem godna byś mi przebaczył, nie zasłużyłam niczem na współczucie twoje... Gdybym była wytrwała!.. Mogło być wtedy inaczej, inaczej, inaczej...

Patrz!... Ponad zwykłą miarę wielkie cierpienia przedwcześnie głowę moję ubieliły, zbladły oczy i sine je otoczyły koła, czoło me już w zmarszczkach, znikł karmin ust...

Ty natomiast, Edmundzie, pozostałeś młody. Jesteś bez zmiany piękny, dumny i wspaniały. A dla czego? Bo zachowałeś wiarę w siebie, ufałeś, dążyłeś i miałeś nadzieję. Nie sprzeniewierzyłeś się Bogu, to też Bóg cię wspomagał.

Ze mną inaczej. Ja w Boga zwątpiłem, to też mnie opuścił i oto jestem teraz taka, jak jestem.

I nieszczęśliwa Mercedes zalała się łzami.

Serce kobiety bowiem nie wychodzi nigdy zwycięskie w walce ze wspomnieniami.

Monte Christo nie znalazł słów, które byłyby godną odpowiedzia na ten psalm boleści. Ujął jedynie rękę Mercedes i z głębokim szacunkiem ją, tę rękę, ucałował.

Lecz tak Mercedes, jak i Monte Christo uczuli, że pocałunek ten był — zimny, zimny lodowo. Takie pocałunki są składane właśnie na marmurowych stopach Świętych, w kościołach.

Umarła przeszłość... bez zmartwychwstania.

— Bywają ludzkie istnienia — mówiła Mercedes dalej — które giną, bo tak im przeznaczono. W tych warunkach najmniejszy zły czyn sprowadza niedolę. Powinna byłam wytrwać. Jeżelibym doszła do przekonania, żeś umarł, powinna byłam pójść za tobą. To był mój obowiązek. Uległam zostałam żoną innego... do czego to doprowadziło?... że człowiek ten śmiercią zginął samobójczą. Nawet syna nie potrafiłam przy sobie zatrzymać, lecz pozwoliłam mu oddalić się od siebie, by zginął w zabójczym Afryki klimacie... O! potępiona jestem i to do tego stopnia, że bliscy moi giną przy mnie, czy może nawet przezemnie!

c. d. n.

KINO „Momus“ Pogoń.

Od piątku, 31 października do soboty 1-go listopada Największy superfilm sezonu.

„KROLOWA BEZ KORONY“

Emocjonujący dramat w 12 olbrzymich aktach o niezwykłej erotyczno-wojennej treści, ociftujący w tyle efektów, zdarzeń, wstrząsających scen, w rolach głównych rekordowe piękności Coriana Griffith oraz słynny tragik Wiktor Wareoni.

W niedzielę, dnia 2 listopada, rewelacyjne arcydzieło stanowiące nową erę historji sztuki kinowej

„ZŁOTE PIEKŁO“

Film, który zachwycił świat, film, który wstrząśnie sumieniami film, który pozostawia niezatarte wrażenie spotęgowanej akcji dramatycznej i piękna. — W roli głównej Dolores Del Rio.

Anons: W sobotę, dn. 1 i w niedzielę 2 listopada o godz. 11 rano Poranek dla młodzieży, ze zmianą programu.

Kino-Teatr Dźwiękowy „Nowości“ BĘDZIN.

Od środy, dnia 29-go do soboty 1-go listopada r. b. Bezkonkurencyjne arcydzieło śpiewno-dźwiękowe

„Zaklęta Rzeka“

W rolach głównych: RYSZARD BARTHELMESS i BETTY COMPSON.

Nadprogram 100%, dodatek dźwiękowy JÓZEFA — ROZENBLATTA. —

Kino-teatr „Wawel“ w Sielcu obok kościoła Tel. 7-65.

DZIŚ! DZŚ

Wyświetla wielki film sensacyjny pod tytułem:

„ZASADZKA“

(JEŹDZIEC BEZ GŁOWY)

W roli głównej: Ulubieniec wszystkich HARRY PEELL

II. pr. Pierwsza Miłość Kościuszki

Kino-Teatr „Miraż“ Dąbrowa Górnicza, 3-go Maja 14 telefon 3-01.

Dziś i dni następne

Najpotężniejszy superfilm sezonu

„Bezbożne Dziewczę“

Cecil-B. de Mille'a.

UWAGA CHORZY!

Leczę z dobrym skutkiem wszystkie choroby, płuc, wątroby, kamieni żółciowych, żołądka, nerek, nerwów, gruźlicy kościowej, choroby kobiece, oraz reumatyzm i t. d.

Pacjenci z daleka mogą się taksamo leczyć, przysyłając mi opis choroby.

Godziny przyjęć:
Od 8 — 1 ej i od 2 — 6-ej.
W niedziele i święta od 8—1.

TOMASZ SANTURA
naturalista
Mysłowice G-Śl. Piaskowa 48.

Ceny części zamiennych

CHEVROLET

zostały znacznie obniżone

we firmie

GENERALE-PNEU

KATOWICE, ul. Jana 6, telefon 190.

ZEGAREK KRYTY „ANKIER“ ZE ZŁOTA

Firma egzystuje od roku 1900.—Nagrodzona wieloma złotemi medalami i krzyżami i żadnej filji nie posiadamy, i z firmami nowopowstałemi nie mamy nic wspólnego. — Patrz na adres!

amerykańskiego z trzema kopertami za zł. 12.68 (zam. 65), nic nie różniącego się od prawdziwego złota 14 kar. wysyłamy na listowne zamówienie zegarek praktyczny modny dla każdego człowieka tak dla robotnika jak inteligenta, ochrania ją od kurzu jak i od rozbicia się szkła, płaski wyr. do minuty „Ankier“ (według niniejszego rys.), z 10 let. gwar., 2 szt. 25.47, lep. gat. 16, 18, 22, 28, 35, 40, 50. Te same odkryte zł. 8, 10, 15, 20, 25, 33 i 35 zł. Zeg. męski lub damski na rękę 12, 14, 16, 18, 25, budziki 10, 12, 14. Dewizki z amer. złota zł. 2, 4, 6, 8. — Za koszta przesyłki płaci kupujący. Adresować: Światowa Firma Genewskich Zegarków JÓZEF JAKUBOWICZ E. Z. 35 i 50 zł. Warszawa, ul. Sienna 27

Mnóstwo listów dziękczynnych. Z powodu braku miejsca zamieszczamy niektóre. Niniejszem zamawiam zegarek z amer. złota. Jest to już trzeci zegarek. Z poprzednich jestem bardzo zadowolony. Teodor Bławat, kierownik szkoły Klonia.

Sz. P.! Dziękuje za nadesłany mi przed 3 laty zegarek, którego chód okazał się bez zarzutu. Obecnie zamawiam jeden zegarek. Ryszard Rydel, Urzędn. Izb. Kontr. w Bydgoszczy.

Sz. P.! Przed 2 laty nabyłem u Sz. P. zegarek, z którego jestem zadowolony, gdyż ma dobry chód, wobec tego nastręczam klijentów. Proszę o wysłanie takiego samego zegarka. Wojciech Danilow. Poster. P. P. w Cycowie.

Dobry zegarek kupisz tylko w znanej we wszystkich dzielnicach kraju firmie: J. JAKUBOWICZ, WARSZAWA 43.

Wyciąć! Zachować! Rekomendować!

Baczność Chorzy!

NATURALISTA M. JURECKI,
Mysłowice, Rynek 16, tel. 10-83

Leczę wszelkie choroby krwi, „syfilisu“, przewlekłe choroby wewnętrzne, kobiece, skórne i weneryczne.

Leczenie świetlne najnowszemi aparatami i środkami przyrodoleczniczemi. —

Godziny przyjęć: 9 — 5 popoł. w niedzielę i święta od 8 — 10 rano.

WYGRAŁEM!....

TAKI OKRZYK SŁYSZY SIĘ CZĘSTO Z UST TYCH, KTÓRZY KUPUJĄ LOSY W ZNANEJ KOLEKTURZE PAŃSTWOWEJ LOTERJI

W. KAFTALIS-KA

KATOWICE, UL. ŚW. JANA 16

Oddziały: Królewska Huta, ul. Wolności 26
Bielsko, ul. Wzgórze 21
Tarnowskie Góry, ul. Krakowska 7

Konto w P. K. O. nr. 304 761

Według nowego zmienionego planu gry główna wygrana w 22 Loterji wynosi:

zł 1.000.000,—

(miljon), przyczem cena losów została ta sama

1/1 los zł 40,—	1/2 losu zł 20,—	1/4 losu zł 10,—

Co drugi los wygrywa!

Ciągnienie 1-ej klasy odbędzie się dnia ... 18 i 20 listopada br.

Wielokrotnie padły już u nas główne wygrane!

W tem miejscu wyciąć i przesłać pocztą

Do Kolektury W. Kaftal i Ska, Katowice, św. Jana 16

Niniejszem zamawiam .... całych losów po zł 40,—, ... połówek po zł 20,—, ... ćwiartek po zł 10,—. Należność zł .... uiszczę natychmiast po otrzymaniu losów blankietem nadawczym P. K. O. 304 761 przez firmę załączonym

Imię i nazwisko: ....

Dokładny adres: ....

Tak rozchwytywane są maszyny do szycia z firmy

POLSKA SPÓŁKA MASZYNOWA

„DOBROMASZYN“ — 88.

Warszawa, Chmielna 32/35.

Zł. 260,—

nożne, kryte, gabinetowe syst. „SINGER“ do szycia i haftu, szyjące wprzód i wstecz. Do maszyny załączamy bezpłatnie aparaty do haftu i cerowania — Gwarancja 15-to letnia. Wysyłka po otrzymaniu zadatku zł. 25.—, reszta za zaliczeniem. — Dostawa na koszt firmy. Ostrzegamy nie przepłacać u pokątnych handlarzy. Przed kupnem żądajcie bezpłatnych cenników. Otrzymujemy moc listów dziękczynnych.

▶ Zegarek kryty „ANKIER“ ze złota ◀

amerykańskiego z trzema kopertami za zł. 12.35 (zam. 69), nic nie różniącego się od prawdziwego złota 14 kar. wysyłamy na listowne zamówienia zegarek praktyczny, modny dla każdego człowieka tak dla robotnika jak i inteligenta, ochraniają od kurzu jak i od rozbicia się szkła, płaski wyr. do minuty „Ankier“ (według niniejszego rys.) z 10 let. gwar., 2 szt. zł. 24.70, lep. gat. 16.65, 18.25, 21 i 27, 35, 40, 50. Zeg. męski lub damski na rękę 12.25, 14.25, 16, 18, 25, budziki 9.95 i 12.25. Dewizki z amer. złota zł. 1.50, 2, 4, 6, 8.

Za koszta przesyłki płaci kupujący. Adresować: Fabr. Skł. Zeg. M. KAC, Warszawa, pl. Napoleona, Oddz. 2 skrz. poczt. 592.

Wezwanie Publiczne.

Sąd Powiatowy w Olkuszu niniejszem wzywa obecnego posiadacza zaginionego weksla na 200 zł., płatnego 5 kwietnia 1929 roku z wystawienia Motla Sankowicza na zlecenie Hermana Przechackiego i przez tego ostatniego żyrowanego, aby w czasokresie 60 dni od daty wydrukowania ogłoszenia zgłosił się w Sądzie Powiatowym w Olkuszu i okazał ten weksel do sprawy C. 78/30. Po upływie powyższego terminu, Sąd Powiatowy na zasadzie art. 94 rozp. o prawie wekslowem uzna weksel za umorzony.

Sekretarz Sądu (podpis nieczytelny). Sędzia Powiatowy (podpis nieczytelny).

Wezwanie publiczne.

Sąd Powiatowy w Olkuszu niniejszem wzywa obecnego posiadacza zaginionego weksla na 500 złotych, in blanco, z wystawienia Szymona Kazibuta, aby w czasokresie 60 dni od daty wydrukowania niniejszego ogłoszenia zgłosił się w Sądzie Powiatowym w Olkuszu i okazał ten weksel do sprawy C. 388/30. Po upływie powyższego terminu, Sąd Powiatowy na zasadzie art. 94 rozp. o prawie wekslowem uzna weksel za umorzony.

Sekretarz Sądu (podpis nieczytelny). Sędzia Powiatowy (podpis nieczytelny).

HARMONJE

Najlepsze i najtańsze stołkowe i ręczne znanej firmy

Andrzej Kupis

Warszawa, ul. Bednarska 21.

Swędzenie ciała oraz wszelkiego odzaju wyrzuty skórne usuwa

KREM LAIN-AGE

z kogutkiem

Jest to idealny, nieszkodliwy kosmetyk, usuwający wady naskórka tak u dorosłych, jak i u dzieci.

R. M. Spr. Wewn. Nr. 5334.

DROBNE OGŁOSZENIA

Nauka i wychowanie

SZEŚCIOTYGODNIOWE KURSY pisania na maszynach. oraz półroczne wieczorowe kursy buchalteryjne (2 komplet) Fr. Sikorskiego Dąbrowa Górnicza, ulica Reymonta 18. Zapisy codziennie od godz. 4 do 6. Program i warunki na miejscu.

CHCESZ otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursy fachowe, korespondencyjne im. profesora Sekułowicza, Warszawa. Żórawia 42. Kursy wyuczają listownie: buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji handlowej, stenografji, nauki handlu, prawa, kaligrafji, pisania na maszynach, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni, gramatyki polskiej oraz ekonomji. Po ukończeniu świadectwa. Żądajcie prospektów.

MODELOWANIE i szycie ubiorów damskich i dziecięcych przyjmuję i wyuczam, panie zainteresowane zgłoszą się: Niemce, dom p. Szmeraka piętro.

WYUCZAM kroju szycia modelowania kroju nowoczesnego, według żurnali paryskich, i jednocześnie bielizny. Zapisy, informacje przyjmuje, Pracownia okryć damskich. Walcownia Hr. Renard Nr. 6.

PIERWSZA w Zagłębiu Dąbr. koncesjonowana

szkoła nauki pisania i liczenia na maszynach, oraz stenografji rozpoczęła kurs

Najnowsze systemy maszyn. Zapisy w

Biurze „Windykator"

w Sosnowcu, ul. 1-go Maja 14 (nowy dom). Warunki bardzo przystępne.

KONCESJONOWANE KURSY pisania na maszynach czynne codziennie. Informacje i wpisy w księgarni „Polonja" Sosnowiec. Hale „Rozwoju"

NA kurs kroju, szycia, systemem prof. Lewańskiego, przyjmuje zapisy do 15 listopada. Piaski, Warszawska 8, Dudałowa.

KONCESJONOWANE kursy kroju i szycia Stypułkowskiej, Sosnowiec, Teatralna 3 — przyjmują na nowy kurs. Na kursach wyucza się: kroju sukien, palt, kostjumów i t. p. według najnowszych modeli paryskich, oraz bielizny damskiej, męskiej i dziecinnej. Dla pracujących specjalny kurs wieczorowy. Po ukończeniu prawne świadectwa. Opłata na raty. Dla przyjezdnych ulgi.

Kupno i sprzedaż.

OGRÓD na Sulnie pod Strzemieszycami poleca do sprzedania drzewka owocowe agrest i porzeczki.

DO sprzedania lub wydzierżawienia w mieście powiatowem kamienica z restauracją dobrze prosperującą. Do objęcia zaraz. Wiadomość: Józef Nożyc, Stopnica w Kieleckiem.

PIEC wapienny Józefa Palusińskiego Sosnowiec - Środula. poleca wapno znanej dobroci w kawałkach i gaszone z natychmiastowa dostawą.

STARE żelazo (szmelc) kupuje i płaci najwyższe ceny firma H. PFEFFER w Będzinie, Małachowskiego 33, oraz poleca: Szyny budowlane i wąskotorowe, drut kolczasty, rury gazowe i kotłowe, używane żelazo okrągłe, płaskie i kątowe, oraz blachy.

MEBLE za gotówkę i na raty, oraz wszelkie roboty stolarskie przyjmuje Bisikiewicz. Będzin, Jasna 5 przy targu za rzeźnią.

KAFLE skład fabryczny w dobrym gatunku znany z czasów przedwojennych różnych wymiarów cena przystępna. Dąbrowa Górnicza. Kościuszki 19. (przy składzie piwa) Tel. 2 - 80 Biskup.

DOMEK i pięćdziesiąt prętów placu do sprzedania zaraz. Sosnowiec, Mickiewicza 13. Kulczyk.

GRAMOFON walizkowy mało używany do sprzedania ul. Staszyca 26 Sosnowiec.

SPRZEDAM fortepian Dabrowa Górnicza, Kościuszki 3 Czapla

SKLEP w dobrym punkcie z urządzeniem mieszkaniowem i towarem do sprzedania. Wiadomość: Adam Franczak w Kazimierzu przy poczcie.

HARMONJĘ chromatyczna na 24 basy w dobrym stanie, sprzedam tanio Piaski, Krzywa 1 Rajca.

ŁÓŻECZKO dziecinne w dobrym stanie do sprzedania tanio. Sosnowiec, Sobieskiego 22.

ŻYCZĄCY sobie nabyć niebywale tanią, najnowszą Wielką Powszechną Ilustrowaną „Encyklopedję" wydawnictwa „Gutenberga" proszeni są o łaskawe podanie swych adresów (pocztówką) do Antoniego Gwiazdy. Sosnowiec, Piekarska 6. który zgłosi się z egzemplarzem okazowym.

OKAZYJNIE sprzedam skórki popielicowe ciemne na futro. Sosnowiec, ul. Feliksa Perla 23. Wylon.

SPRZEDAM domek nowy w handlowym punkcie w Sosnowcu. 20 tysięcy złotych, sklep, mieszkanie wolne. Wiadomość: Kaliska 8. Grunwald.

KAFLE wyborowe sprzedaje tanio Zeidman, Będzin, Kołłątaja 46, róg Sączewskiego.

SPRZEDAM szafę. Koperski, Pogoń, Majowa 18. wejście z Wielkiej.

SPRZEDAM „Forda" w bardzo dobrym stanie, oglądać można Magistrat Dąbrowa.

SPRZEDAM magiel w dobrym stanie. Czeladź. Węgroda Dolna 68.

SPRZEDAM 12 placy tanio pod budowę. Czeladź, Bytomska 48. Goldwasser.

OKAZYJNIE do sprzedania maszyna Singera w dobrym stanie za 100 zł. Niwka. ul. 1 Maja 27, Cebrat.

OBECNIE duży wybór gotowych pasów do elegancji i lecznicze. Nowości w pasach prvncesowych „Rozalja" Sosnowiec. Dębliska 11.

Śniegowce nowe kamasze

z gumowemi podeszwami oraz sprzedaje

dziecinne

obuwie własnego wyrobu gwarantowane. Sosnowiec, Czysta 9. Kowalski.

HARMONJE do sprzedania: stolikowe, trzechrzędowe i półtonowa Sosnowiec-Pogoń. Majowa 3. Pietrow

DOM do sprzedania z powodu wyjazdu, składający się z 4 ubikacji. Wiadomość: Sosnowiec, Dańdowska 23, u gospodarza.

SPRZEDAM tanio nieużywaną maszynę pończoszniczą „Robus". Sosnowiec, Hale Rozwoju „Bar Katowicki".

TANIO sprzedam harmonję warszawską 10 basów, głosy plata : nowy patefon walizkowy. Będzin - Ksawera, Paryska 7. Dobrowolski.

OKAZYJNIE otomana nowa tanio do sprzedania. Sosnowiec. 1 maja 14.

ZEGAR, łóżko, gramofon z płytami, sprzedam. Pogoń. Floriańska 11, Pawełczyk.

OKAZYJNIE sprzedam maszynę Singera z okrągłem czółenkiem za 140 złotych, bębenkową używana za 200 złotych, gabinetową bębenkową do szycia i haftu. haftu nauczę, tanio, na dogodnych warunkach. Sosnowiec - Pogoń, Orla 4. obok komisarjatu Pelsik. przystanek tramwajowy Żeromskiego.

DO sprzedania 2 rowery: damski i męski i gramofon z płytami Nowopogońska 29. Bartosik.

DO sprzedania plac kwadratowy 54 pręty, przy torze kolejowym między cmentarzem Sosnowieckim a Milowskim Werkiem. Wiadomość. Piaski, Warszawska 8, Dudała Józef.

BARDZO tanio sprzedam maszynę bębenkową, gabinetową, z czterema szufladami, do szycia i haftu, małoużywaną czółenkową Singera za 120 złotych, bębenkową za 200 złotych, proszę się przekonać. Sosnowiec Pogoń, Orla 4 obok komisarjatu, Pelsik, przystanek tramwajowy Żeromskiego.

SKLEP kolonjalno spożywczy z całym urządzeniem, towarem i wygodnem mieszkaniem sprzedam tanio w ruchliwym punkcie Sosnowca. Wiadomość w administracji.

PIANINO „Schrödera" koncertowe, fisharmonja, okazyjnie sprzeda Barenblatt. Będzin. Kołłątaja 36

SPRZEDAM harmonję 3-ch rzędową ręczną 24 basy Stamirowskiego. Będzin. ul. Warpienna 26 Wajdzik.

SPRZEDAM szafę, tremo i łóżka. Sosnowiec - Konstantynów, Robotnicza 8, Kaleciński.

POSADY I PRACE.

500.— ZŁ. miesięcznie zarobią handlarze, domokrążni, agenci. sprzedażą artykułów dziennej potrzeby Zgłoszenia pisemne przyjmuje firma „Par", Katowice. Dyrekcyjna 10. pod „500".

Przed

zapisaniem się na jakikolwiek kurs szoferski zajdź do Warszawskiej Szkoły **INŻYNIERA FROMA**, Sosnowiec, Warszawska 22.

UWAGA! KANDYDACI NA SZOFERÓW MECHANIKÓW. Chcąc być zdolnym szoferem trzeba się wyszkolić, tam gdzie są warsztaty. które przed zapisaniem się można obejrzeć. Jazda na samochodach kilku typów z różnemi przekładniami. Po ukończeniu takiej nauki. może słuchacz mieć pojęcie o szoferstwie i być zdolnym. Wiedzę tę zdobędzie na kursach St. Konopki. Sosnowiec Swobodna 7. Zapisy na nowy kurs codziennie.

WYROBIĘ pracę biurową dla panienki lub fizyczną dla mężczyzny za wypożyczenie mi 500 złotych. Oferty proszę kierować Expres Dabrowa pod „500".

POTRZEBNY czeladnik rymarski Wiadomość: zakład rymarski w Kazimierzu.

POTRZEBNY wspólnik szofer do auta ciężarowego. Sosnowiec, Robotnicza Nr. 25

POTRZEBNY uczeń na dokończenie praktyki do zakładu fryzjerskiego. Dabrowa. Kr. Jadwigi 28 Wolbromski.

RADOM. Kielce. Zawiercie Dabrowa, Będzin. Inteligentne osoby ustosunkowane znajdą intratne zajęcie na prowizje. Sosnowiec. skrzynka pocztowa 161.

POTRZEBNA dziewczynka do roznoszenia gazet. Zgłaszać się do filji „Expresu Zagłebia" w Czeladzi. Rynek 8.

LOKALE.

PRZYJMĘ 2-ch panow na mieszkanie Sosnowiec. Nowopogońska Nr. 16.

MAM mieszkanie do wynajęcia pojedyńcze i podwójne. Czeladź. Rynek 17.

POKÓJ kawalerski z wygodami do wynajęcia. Sosnowiec. ul. Prosta 12 (boczna Piłsudskiego) u gospodarza.

POKÓJ z kuchnią z przedpokojem i wygodami odnajmę: Dabrowa, Krótka Nr. 3.

2 POKOJE z kuchnią i przedpokojem umeblowane do sprzedania w Pogoni. Wiadomość w administracji „Expresu".

POKÓJ umeblowany do wynajęcia. Sosnowiec. Bracka 2. m. 12.

OD zaraz do wynajęcia pokój w śródmieściu Wiadomość w administracji.

MIESZKANIE nowocześnie urządzone w śródmieściu. Sosnowca z 2-ch pokoi i kuchni na 3-em piętrze — zaraz do wynajęcia. Wiadomość u dozorcy Teatralna Nr. 1.

POKÓJ do wynajęcia z utrzymaniem lub bez. Wydaje smaczne obiady na maśle w domu lub do domu. Pogoń, Marjacka Nr. 4 b. m. 5.

Zgubione dokumenty.

RYDZY Jan zgubił kartę mobilizacyjną, wydana przez P. K. U w Sosnowcu.

HOŁOLA Leonard zgubił książeczkę wojskową 217793, wydaną w Sosnowcu.

DYBAŁA Wacław zgubił książkę kasy chorych, wydaną w Sosnowcu.

KCZRONKA Ignacy zgubił książkę kasy chorych, wydaną w Sosnowcu.

RÓŻNE.

OGŁOSZENIE. Zarząd Towarzystwa Rzemieślniczego w Sosnowcu wzywa wszystkie osoby, które wnoszą pretensje do sekretarza Towarzystwa Pana Jana Kluka i jego pomocnika Stanisława Juszczyka z powodu niewłaściwego załatwiania przez nich różnych spraw, jak to pisania rekursów, podań do Izby Rzemieślniczej w Kielcach o wyzwoliny na czeladników mistrzów o dyspensy do Województwa Kieleckiego i do Starostwa Będzińskiego o koncesje, co było uskuteczniane prywatnie w lokalu Towarzystwa, ażeby zgłaszały się z reklamacjami do Zarządu Towarzystwa. Kancelarja Towarzystwa przy ul. Sienkiewicza Nr. 8, będzie przyjmować osoby zainteresowane w poniedziałki, wtorki, środy i czwartki od godz. 10-ej rano do 12-ej w południe, poczynając od dnia 3 listopada 1930 roku.

ZAGINAŁ chłopiec blondyn, lat 15 w bronzowej marynarce, Henryk Tolloch z Zawiercia. Kto wie o miejscu pobytu proszony jest o powiadomienie ojca Juljana Tollocha w Zawierciu, ul. Żelazna 11.

DYPLOMOWANA wychowawczyni po przyjeździe z Warszawy organizuje wzorowy komplet freblowski. Zgłaszać się niedziela i wtorek od 4—6 po poł. Dabrowa. Krótka 3 Rozenblum.

Uwaga Automobiliści!

Rejestracja samochodów przed komisją Wojewódzką Kielecka odbędzie się wkrótce w szkole inżyniera Froma, Warszawska 22 tel. 4-92 w Sosnowcu. Zgłoszenia przyjmuje kancelarja kursów w godzinach urzedniczych.

NINIEJSZEM zawiadamiam Sz. Panie i Panów, że z dniem dzisiejszym objąłem kierownictwo zakładu fryzjerskiego u p. Wolbromskiego w Dąbrowie, przy ul. Kr. Jadwigi 28. Z poważaniem J. Cherczykowicz.

„BIURO PORAD PRAWNYCH" egzaminowanego obrońcy sądowego w Sosnowcu Hale Rozwoju z ul. Prez. Mościckiego. Udziela porad w sprawach: karnych, podatkowych, majątkowych, wekslowych, cywilnych, administracyjnych. Pisze podania, skargi, apelacje i odwołania.

PRAWNE BIURO UDZIELA PORAD PRAWNYCH BEZPŁATNIE i pisze wszelkie podania, prośby skargi, przeprowadza sprawy seperacyjne, majątkowe, ściąga należności i t. p. zupełnie tanio „POMOC" filja w **DĄBROWIE GÓRNICZEJ** ul. **KRÓTKA** Nr. 3 przy **SĄDZIE POWIATOWYM**. Centrala biura w Sosnowcu, ul. 1-go maja nr. 14 przy Sądzie Okręgowym w Sosnowcu tylko patrz na szyld „POMOC".

ZDROWE, smaczne, domowe obiady na świeżem maśle, wydaje na miejscu i na miasto Marja Dołgopołow Sosnowiec. 3 Maja e domy kolejowe 4 sień na dole.

Wydawca: Helena Monsiorska

Druk. „Expres Zagłębia" Sosnowiec, ul. Teatralna 1. tel. 4-9